

I takt med
morgendagens
reiseliv

Destinasjon Røros
-på den Nordiske
Trebyen
Konferansen i
Trondheim
23.09.2016

LA DEG BERGTA

Koppermalm ble funnet i 1644

...gruvedrifta og bosettinga startet i et røfft fjellandskap der kun jegere og samene levde... land skulle brytes og en unik provianthistorie startet... - i nøysomhetens nødvendighet ...

Nummer 55 på UNESCOs liste over verdensarv fra 1980

-regions største kapital –

- differensierer oss fra alle andre destinasjoner -

Viktig at det forblir en levende verdensarv
- oppleves av ca 1mill besøkende per år

OM DESTINASJON RØROS

- > fellesbetegnelse for **reisemålet Rørosregionen**
- > felles **destinasjonsselskap** for Holtålen Røros, Os, Tolga, Tynset og Alvdal.

OPPDRA

- > Legge til rette for salg og markedsføring av Rørosregionen som reisemål, stimulere til besøk å bidra til økt inntjening hos medlemmene våre.

BESØK

Rørosregionen

211 825 gjestedøgn i 2015. Økning på 2,1%

Nord Østerdal

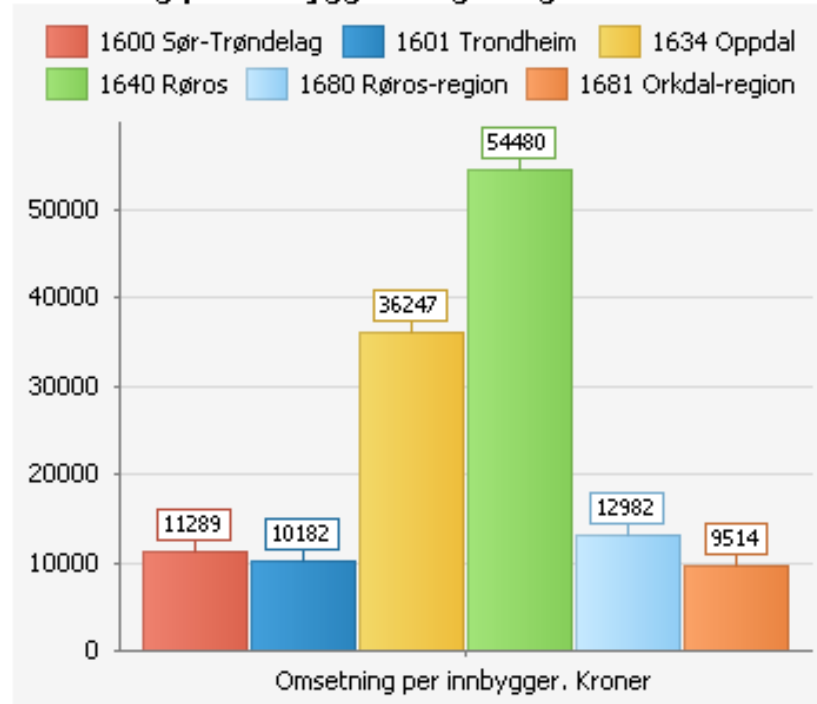
166 179 gjestedøgn i 2015. Økning på 2,3%

Økning fra Nederland på camping/hyttegjeng og Tyskland på hotell.

Reiselivet har stor betydning for verdiskapingen i Røros kommune spesielt og Rørosregionen generelt.

Omsetning per innbygger Valgte regioner. 2014. Kroner

NY STRATEGI FRA 2009

REVITALISERING OG STYRKING

tydeligere, kundeorientert profil og budskap

fokus på:

- verdensarv
- vinter/snø
- bærekraft

EN SAMLET DESTINASJON

destinasjonen som samlet helhet

virke samlende internt i organisasjonen

MÅL

- øke omsetning/inntjening i reiselivsnæringen og tilknyttede næringer
- økt antall tilreisende til regionen
- økt oppholdstid i regionen

VISJON

BERGTATT AV VERDENSARVEN RØROS –
VERDIFULLE OPPLEVELSER GJENNOM
Å BEVARE OG FORNYE

VERDIGRUNNLAG

STERKEKTE
RAUSMYTISK INNOVATIV

DESTINASJON RØROS STRATEGI

SPISSET I FIRE VIKTIGE MÅLOMRÅDER:

1. Verdensarven
2. Bærekraftig reiseliv
3. Synlighet
4. Verdiskapning

MERKENAVN og -LOGO

DESTINASJON
ROROS

SLAGORD

LA DEG BERGTA

Bergstaden Røros er en av Europas eldste bevarte trebyer, og har vært oppført på UNESCOs verdensarvliste siden 1980.

I 2010 ble verdensarvområdet utvidet.

”Røros Bergstad og Circumferensen” består av kjerneområdene Røros Bergstad og det omkringliggende kulturlandskapet, vintertransportruten fra Røros til Falun og Femundshytta.

Det har bodd samisk befolkning på Røros gjennom flere hundre år.

Inngangsporten til Femundsmarka og Forollhogna Nasjonalpark

Rørrosregionen er en av Norges fremste regioner på lokalprodusert mat.

I Rørosregionen finnes flere gamle fjellgårder og setre i aktiv drift. Noen av de er flere hundre år gamle.

Magiske vinteropplevelser
- Jul, kulde, snøgaranti, blåtime, "Frozen"

I reinsdyret Sveins fotspor? 'Frozen-pakker'

Reinsdyropplevelser

PR- og media strategi

Kald magi

Røros ER
VERDENSARV
OG EKTE NORSK
EVENTYR. MEN
BERGSTADEN ER
IKKE KULISSER
OG KLISJEER. DEN
ER EN **levende
småby** HVOR
GAMLE DAGERS
SLIT OG **nye
muligheter**
MØTES.

Tekst: Linn Schøyen
Foto: Lisebeth Michelsen

BLÅTID: Røros er magisk
rundt, men det er noe helt
spesielt med skumringstid
snøen ligger taus, kald og

DET ER SÅ **eksotisk** AT VI FÅR FRYSNINGER PÅ RYGGEN.»

PÅ RØROS:
Markedssjef Gunhild
Reinskou (på spark) er
her, men
hvis på Røros,
det er flere unge
ere og
kellytteren»,
isrosor og
n. Blant de
endte
ben på
sinet «no».

DET VI STIGER NED på perrongen på Røros stasjon blir vi tatt av vinden. Snøføyka danser langs husveggene og pisker på smårutete vinduer med isrosor. Vi kjemper oss fram mot Kaffestuggu. Det er så eksotisk at vi får frysninger på ryggen. Det er ikke kuldegradene som gjør det. Noe av det første som slår oss er den stolte tanken på hva japanerne og amerikanerne må synes og mene når de kjenner lukten av tjære, vandrer i de smale gatene med de vakre trehusene – hundrevis av år gamle, og ser barna som bruker spark til og fra skolen. Vinden til tross.

Men hei, vent litt, dette er jo akkurat like eksotisk for oss? Selv om det på en måte er vårt. For når var egentlig vi på Røros sist? Om noen gang?

– Der var stambordet til Falkberget, sier René Svendsen, daglig leder på Kaffestuggu. Hun smiler og nikker mot bordet i hjørnet. Vi drikker kaffe og prater, varmer og hygger oss, slik folk har gjort så lenge Kaffestuggu har eksistert, siden begynnelsen av forrige århundre. Her sitter gamle og unge. Er enslig sjel drikker pils, mens resten ser ut til å være på kaffeslabberas.

– Kaffestuggu ble forresten kåret til Norges kuleste kafé av Det Nye i 1984, ler René.

Det er blitt en del kafeer i Norge siden den gang, men stuggu, som den heter lokalt, har et lokale som slår de fleste, både i forhold til beliggenhet og det unike interiøret.

Glimt av gull. Vi er egentlig klare for sikringskost som tjukk mjølk og reinsdyrkarbonader, men får i stedet øye på et skilt med California-smørbrød. Hva

gjør det her? Det er noe med omgivelsene som styrer ganens forventninger i en helt annen retning, men så er vi jo også turister, med koffert i gangen. Etterpå skal vi sjekke inn på Vertshuset Røros. Men det kan da ikke haste så veldig med alt.

– Hver lørdag er det smekkkfullt her, da går folk innom her på skituren, sier René, og forteller at de har tenkt å satse på tradisjonsrikt kosthold. Som Røroskål, som også serveres i stuggu i dag.

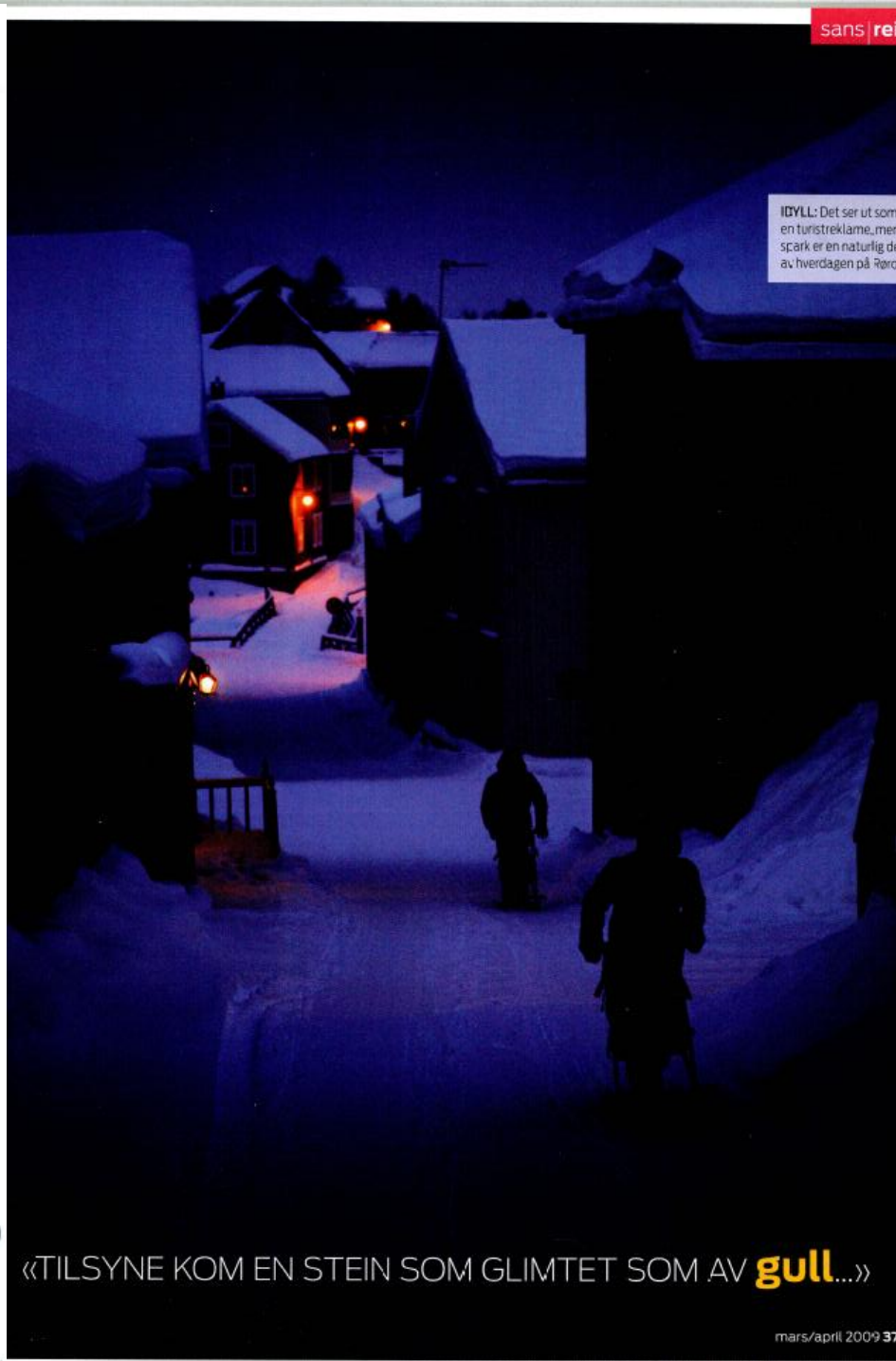
– Hva er Røroskål?

– Det er sju slags kjøtt; kjøttrull, lammerull, ferskt kjøtt, salt kjøtt, grovpølse, kjøttboller og flesk. Og suppe med gryn og gulrot og kålrabi.

Mektig kost. Det får bli neste gang. Nå skal vi bare innom butikken Lille Røffe. Markedssjef Gunhild Reinskou i Røros reiseliv geleider oss etter hvert videre til nye avtaler på veien til Vertshuset. Det blåser mindre nå, og vi har lånt en spark til koffertene. Vi titter inn i bakeriet, og der sitter mannen til Gunhild, dermed blir det et lite stopp der, og så skal fotografen ta noen bilder, og plutselig er vi alt for seint ute til møtet med Elin Norvik, som driver gjestegården Erzscheidergården sammen med sønnen Frank. Erzscheider betyr malmekspert. Det kom mye tysk ekspertise til Røros da gruvene startet opp.

Historien om Røros forteller at da Hans Aasen under jakta i 1644 var så heldig å felle en stor reinsbuk, skal bukken ha sparket kraftig i mosen under døds kampen. Og hva fikk vel ikke Aasen øye på? Tilsyne kom en stein som glimtet som av gull...

Kobbermalmen var oppdaget. På hundre år skulle Røros gå fra et sted med fem-seks gårder til et storsamfunn der 2000 mennesker på et eller annet vis hadde sitt utkomme fra gruvene.

IBYLL: Det ser ut som en turistreklame, men spark er en naturlig del av hverdagen på Røros.

«TILSYNE KOM EN STEIN SOM GLIMTET SOM AV **gull**...»

RØROS

BERGTATT AV BERGSTADEN

Den gamle Bergstaden bader i vintersolen. Frostrosene på de gamle vindusglassene gnistrer mot morgenlyset, og rimet klamrer seg fast i tømmerveggene. Det er vinter i Røros, og de fargerike trehusene viser seg fra sitt aller vakreste. Byen er en av fem norske steder oppført på UNESCOs verdensarvliste. En vandring gjennom Bergstaden – og du forstår hvorfor ...

Foto: Anders Haggström

Tekst: Britt Ekensteen / Wishbone Press

En tur med hest og slede er noe du ikke bør gå glipp av i Røros.

Fjells: Firmaet har med oppkjøpet av Røros Design trolig blitt det ene designbyrået nord for Bergen.

Samme ull: Sigrid M. Jansen og byrået hennes har vært med på å forvandle de gamle mønstre og fått laget nye ulltepper med dem.

varefabrikken til et moderne overnattingssted. De har blant annet funnet

han var så tidlig ute og fredet områder. Hvis ikke kunne røre lett ha forandret stedet til enkjennelige de 30 siste år.

Hotell setter snart i gang med å av et spesielt spa-anlegg, som gikk under jorda for å få nye.

under gressplassen på bakken gruveinspirert spa med kunstgras og basseng få plass. Proff godkjenning har kanskje tallet enda mer spesielt enn i utgangspunktet. Arkitektet Agraff har tegnet bygningen skal komme ned gjennom senger og skape en trolsk atmosfære med anlegget måtte et annet tilsyn til utsikten

fra den gamle kirkegården. Fra det lukkede gruverommet skal man kunne se ut i det fri gjennom store glassvinduer i den ene enden. Der ute skal glasset speile vannet og terrenget.

– Det gamle skal få lov til å være gammelt, men der vi bygger nytt, er det andre måter å tenke arkitektur på nå. Vi mener at kontrastene framhever det historiske på en annen måte, sier Kvikne.

HAN TROR DET er en åpen holdning til nye prosjekter på Røros nå enn tidligere, og at det er mulig å gjøre ting som ikke overlever eller ødelegger det bergstaden allerede har.

– For fem til sju år siden tror jeg det hadde vært vanskelig å få gjennom et prosjekt som «Knekke koden» her,

men nå tror jeg det er mulig, sier han.

Administrerende direktør på hotellet, Mikael Forselius (34) er enig i at menzalteren har forandret seg.

– Samme hvem jeg prater med på gata her, så er de med og skaper noe og har ting på gang, sier han.

– Det er en spennende positivitet her som er helt annerledes enn det jeg ser på landsbygda i Sverige.

Svensken jobbet tidligere som kokk på Røros Hotell før han dro til Trondheim noen år. Nå er han tilbake i bergstaden, og kan blant annet sees på programmet «Smaken av Norge» på TV 2 til våren. Men det blir mindre tid til matlagning nå. Som administrerende direktør har han store planer for hvordan hotellet skal gi gjestene en smak av Røros. Fra første januar går hotellet

ut av hotellkjeden Choice for bedre å kunne markedsføre det spesielle ved stoder Forselius har blitt så betatt av. Han er løvvisst på at det beste salgspoenget nettopp er det ekte, både når det gjelder mat, opplevelser, natur og selve gruvebyen Røros.

FORSELIUS HAR FÅTT det raskt voksende designbyrået Form til fjells til å utforme det grafiske materialet for hotellet. Og etter oppkjøpet av Røros Design for noen uker siden mener daglig leder i Form til Fjells, Sigrid M. Jansen (40), at de med sine femten ansatte er blitt det største rene designbyrået nord for Bergen.

– Målet er å bygge opp et solid kreativt miljø i Midt-Norge. Det er morsomt å bestemme seg for å bo et sted,

og så skape arbeidsplasser for seg selv og flere der. Men det er stussnytt mye hardt arbeid også, sier Jansen.

Hun bestemte seg for å flytte fra Oslo til Røros for tolv år siden, og beholdt noen av kundene hun hadde som grafisk designer i hovedstaden. Hjemme på loftet sitt fortsatte hun å ta oppdrag, og firmaet vokste gradvis. Jansen synes ikke det er så overraskende at et moderne designbyrå klarer seg godt der på fjellet.

– Røros har alltid vært et innovativt sted, også historisk sett. De var langt framme i moderne europeisk teknologi, og bygde opp en industriby her, sier hun. Rørosingene har klart å holde aktiviteten oppe gjennom skiftende tider og ved å skape nye arbeidsplasser. Da kobberverket gikk kon-

kurs, satset folk på nye områder for å kunne fortsette å leve der. En periode var ullvarefabrikken blant de største arbeidsplassene. Nå er den gjort om til et moderne overnattingssted, samtidig som spor og minner fra fabrikkdriften har fått god plass. Form til fjells hadde ansvar for forvandlingen, og la vekt på historien, men mener at byen har behov for næringsutvikling for ikke å bli et museum. Folket på fjellet må finne balansen mellom å bevare og fornye.

– Vi som bor på Røros har et stort ansvar for å forvalte verdensarven, og det skal gjøres med respekt og ydmykhet.

Men verdensarven trenger at noen bor her for ikke å råtne bort også.

søndag@dagbladet.no

Røros

- Bergstaden Røros er en av Europas eldste trehusbyer, og en av de få gruvebyene i verden som er oppført på UNESCOs liste over verdens kulturarv.
- Slagghaugen, Olavsgruva og Rørosmuseet viser spor etter Røros kobberverk sin 333-årige gruvedriftshistorie.
- Gatemonsteret fra 1600-tallet er bevart i stor grad, og trehusbebyggelsen fra 1700- og 1800-tallet er fremdeles i bruk som butikker og boliger.

● Prosjektet er godkjent i kommunen og snart klart for salg.

Knekke koden

- Vinnerforslaget fra arkitektkonkurransen «Knekke koden» om moderne boløsninger på hytta, er foreslått lagt til Gjesvikmoen på Røros.
- Forslaget fra Lerche Arkitektur omfatter 60-70 enheter i form av tun med blanding av boliger, fritidsboliger og næring. Dette skiller seg fra dagens bygdeutvikling, som ofte er inspirert av byene med rene rekkehusområder, rene næringsområder etc.
- Kommuneplanen som også omfatter dette området er til behandling, og arbeidet med en reguleringsplan er nettopp startet.
- Arkitektkonkurransen ble arrangert av Bilyst, et utviklingsprogram for ti kommuner Sør-Trøndelag, Møre og Romsdal og Hedmark.
- Gruveinspirert spa
- Røros Hotell skal bygge et underjordisk gruveinspirert spa med kunstige jettegryer.
- Anlegget skal etter planen stå ferdig til juli 2010.

Nye prosjekter

Passivhus

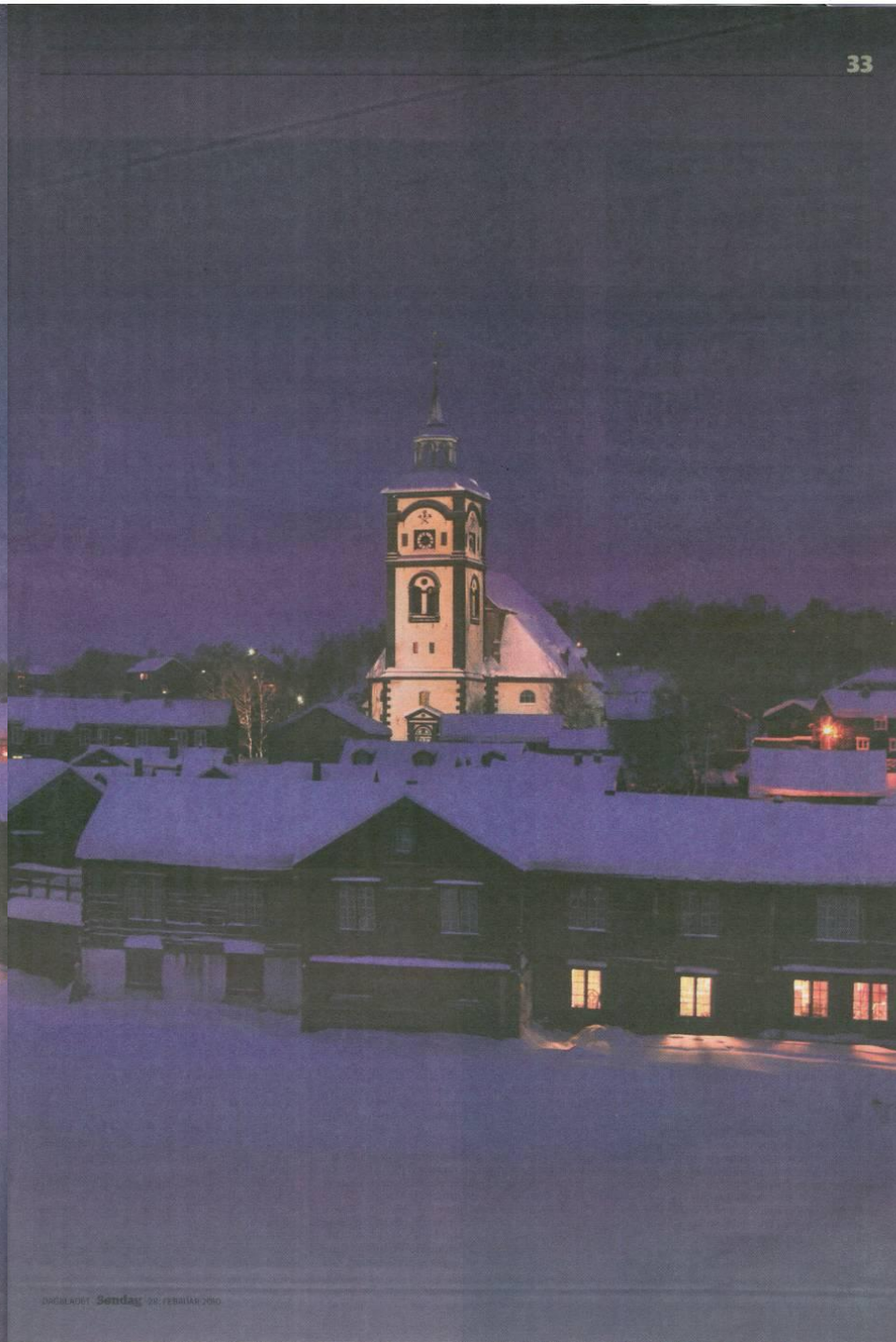
- Huus og Heim Arkitektur har fått klarsignal for sitt prosjekt med miljøvennlige passivhus (hus som har tatt i bruk mest mulig passive tiltak for å redusere energibehovet, for eksempel isolasjon og varmeglennving).
- De fem husene med til sammen atten ferieleiligheter er det første hyttfellet planlagt etter en så streng miljøstandard i Norge. Det er utviklet i samarbeid med Sintef Byggeforsk i Trondheim.

Eventyr i vinterland

Hvis du først velger kalde føtter, er Røros stedet. Her finner du vidde, verdensarv og pulserende småby.

PRESSEARBEID

- Pressemeldinger
- Pitching og relasjoner
- Pressehåndtering
- Presseweb /-rom - MyNEWSdesk
- Visningsturer – innsalg, planlegging, gjennomføring, oppfølging.
- Finne og bruke bloggere i de ulike nisjene

• **MÅL:** En egenprodusert sak per måned i et nasjonalt medium

Vi stiller som vertskap ved behov.

Pris: sponing av tjenester

TV- OG FILMPRODUKSJONER

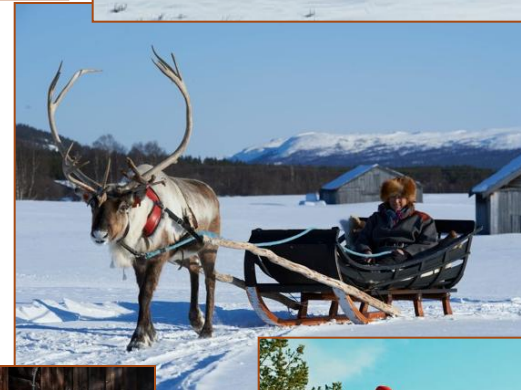
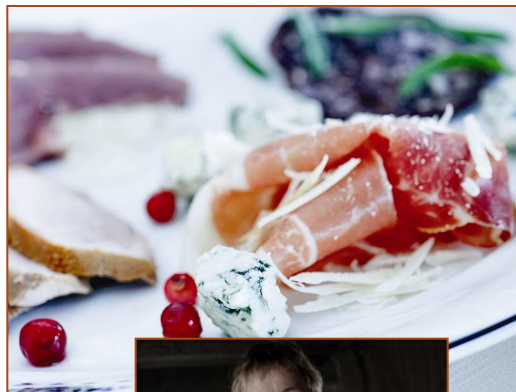
Finansieres separat

Mål å opprette et filmfond på sikt

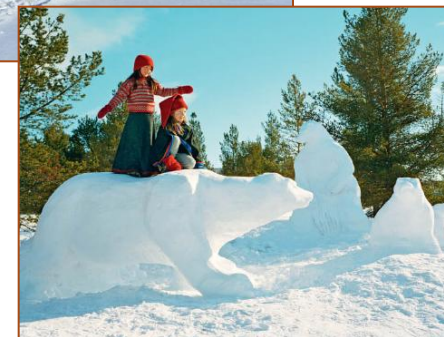

KULTUR – LOKALMAT – INNHOLD OG AKTIVITETER

Gjestene etterspør våre konkurransefortrinn:

- Kultur- og verdensarvopplevelser
- Lokal mat
- Ekstremt tilgjengelig natur

REISELIVETS HUS

Ny flerbrukshall – Verket Røros. Totalt
messeareal på 4400 m²
Bespising opptil 2500

Moderne kultur og konferansesenter.
Konferansekapasitet < 600

Unike og gode overnattingssteder

ARRANGEMENT

Foto: Røros Hotell

Foto: Tom Gustavsen for Erzscheidergården

Kulturbasert næringsutvikling

HISTORY WHISPERS INTO TOMORROW

NORWEGIAN TRAVEL WORKSHOP

8 – 11 APRIL 2013

www.roros.no

Vårt største og viktigste utstillingsvindu i overskuelig framtid.

Sammen klarte vi å levere tidenes NTW for Innovasjon Norge !

- NÅ BEGYNNER JOBBEN!!

DESTINASJON
ROROS

DESTINASJON
ROROS

DESTINASJON
ROROS

Design: Foti, Liljell's Foto: Tom Gustavsen, Finn Nilsen & Kelli Plassgård

Bærekraftig reiseliv – norsk pilot

Røros blir en norsk pilot I Bærekraftig Reiseliv

sammen med Vega, Trysil and Lærdal.

- 3 årig utviklingsprosjekt 2010-2012
- Prosjekt finansiert av Innovation Norway
- Samarbeid mellom Røros kommune, Destinasjon Røros, Rørosmat, RørosMuseet og næringa I **felles styringsgruppe**
- Ansatte utviklingsjef for drive denne prosessen

Bærekraftig reiseliv 2015, grunnleggende prinsipper

(bygger på FN-WTO forståelse (1) og dekker også innholdet i geoturisme og økoturisme)

PLANET

Bevaring av natur, kultur og miljø

1. Kulturell rikdom
2. Landskapets fysiske og visuelle integritet
3. Biologisk mangfold
4. Rent miljø og ressurseffektivitet

PEOPLE

Styrking av sosiale verdier

5. Lokal livskvalitet og sosial verdiskapning
6. Lokal kontroll og engasjement
7. Jobbkvalitet for reiselivsansatte
8. Gjestetilfredshet og trygghet; opplevelseskvalitet

PROFIT

Økonomisk levedyktighet

9. Økonomisk levedyktige og konkurransedyktige reiselivsdestinasjoner gjennom lokal verdiskapning
10. Økonomisk levedyktige og konkurransedyktige reiselivsbedrifter

Visjon for bærekraftarbeidet

A photograph of a church spire with a cross on top, visible through a valley between two large, smooth sand dunes. The sky is a clear, bright blue. The dunes are light-colored and have soft shadows, suggesting a bright, sunny day.

Befeste Røros som Bærekraftig destinasjon gjennom bevaring av natur, kultur og miljø, fokus på sosiale verdier og et levekraftig lokalsamfunn med økonomisk levedyktighet.

Destinasjon Røros skal være kjent for verdensarven, bærekraft og verdiskaping.

Miljøfokus og Bærekraftpolicy

Foto: Arne Tønset/ Alaskan Husky Tours

Foto: Lasse Berre/ Rørøshusky

16 miljøsertifiserte bedrifter i regionen

flere underveis - synliggjøring ved utdeling og i markedsføring

Kommunene har utdannet miljøfyrtårnrevisorer,
og jobber med økt tilgang på miljøkonsulenter

Infomøte og mobilisering om sertifiseringsordninger

Bærekraftpolicy

vedtatt på årsmøtet i 2011

- staket ut en felles retning!

Staket ut en vei vi går sammen

- Raust og kunnskapsrikt vertskap
- Bruke stadig mer lokalprodusert mat
- Gi våre gjester ekte og autentiske opplevelser, og formidle kunnskap om verdensarven og lokalsamfunnet
- Reinvestere i framtida – miljøbevissthet
- Kontinuerlig utvikling og verdiskaping

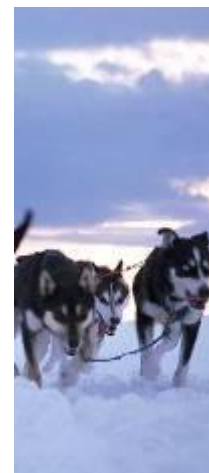

Foto: Tom Gustavsen

Foto: Terje Rakke/Nordic Life/Innovasjon Norge

Vertskap og kunnskapsløft

Foto: Tom Gustavsen

MED KUNNSKAP HAR VI HAR SKODD Ca 500 ANSATTE TIL ET GODT VERTSKAP

1. Vertskap – finne den gode verten i seg sjøl
2. Basiskunnskap om verdensarv historien
3. Kunnskap om hverandre – skape bedre selgere som anbefaler hverandre
4. Kobberkortet – gratis adgang
- egenstudie
5. Manual - huskeliste

KOBBERKORTET

navn

firma

DESTINASJON
RØROS

Fyll kortet og bli sertifisert RørosVert!

For å bli RørosVert må du minst delta på to guidede omvisninger og besøke tre attraksjoner, severdigheter eller opplevelser. Stedene du kan velge blant, finner du på utdelt liste og på www.roros.no.

For hvert besøk skal kortet påføres sted og dato og signeres av guide, resepsjonist eller lignende. Kortet er personlig. Vær derfor forberedt på å legitimere deg når du bruker det. Når du er ferdig med de fem besøkene, leverer du kortet hos Røros Reiseliv. Da får du utdelt beviset for at du er sertifisert RørosVert.

1 Guidet omvisning

sted

dato og signatur

5 Attraksjoner, severdigheter & opplevelser

sted

dato og signatur

3 sted

sted

dato og signatur

dato og signatur

- Et lykkesymbol - vi skor oss for suksess!
- God kommunikasjon!
- Hentet fra historia vår!
- Kvalitetsstempel!

Hesteskoen er hentet fra historia vår - en godt skodd hest måtte til for å få til god kommunikasjon - og vertskap og kunnskap handler om god kommunikasjon - og god kvalitet!

- Hesteskoen er både 'Tjeneren og verktøyet' - symboliserer god service!
- Hele sømmen må fungere - symboliserer at alle aktører løfter i lag - felles dugnad og løft for hele destinasjonen!

VI SKOR OSS FOR GODT VERTSKAP

VI SKOR OSS FOR GOD KUNNSKAP

= VI ER SKODD FOR Å TA IMOT FOLK!

Lokal Mat

Bygge på den fenomenale jobben Rørosmat har gjort!

Over 30 produsenter
Sterkt salgsapparat
God distribusjon
Sterk merkevare
Økologi
Storytelling
Lokal verdiskaping
Mange utmerkelser

Kaldt klima
Alt vokser sakte
Lysrike sommernetter
Gir en rik og unik smak!

DESTINASJON
RØROS

*Mikael Forselius gjorde oss bevisst på
hvilken gullgruve vi sitter på i Norge ...*

LOKALMAT OG LOKALMATSAFARI

- > Kompetanseheving
- > Fokus på servering
- > Fokus på opplevelse
- > 25 lokalmatguider
- > 3 Lokalmatruter 2011
- > 5 Lokalmatruter 2012-2013

LOKAL MAT GUIDE KURS

Matkulturen vår – hvordan oppsto den, hvordan oppsto handelsrutene, hvilken proviant fikk vi og hvor kom den fra, og hva dyrket vi og sanket selv?

- Kunnskap og vertskapskurset
- Vår mat historie – v/ mathistoriker og forfatter Helge Christie
- Smaken av produktene – v/ Mikael Forselius – mesterkokk og direktør på Røros Hotell
- Matprodusenter i dag v/ Guri Heggem fra Rørosmat
- Det gode norske kjøkken
- Besøk hos matprodusenter
- Naturens spisskammer
- Samisk kjøkken

Reiselivsutvikling i seterområder

- Info om satsningen
- Hvordan styrke vertskapsrollen
- Hvordan stimulere nye generasjoner
- Kompetanseheving

- Aktivt hjelp til å bli synlig
- Alltid en åpen seter i juli - og litt i august

DESTINASJON
ROROS

Foto: Christine Baglo

Reiselivet, 5 kommuner og FIAS avfallsselskap, og industrien

- revitalisering av avfallsplan
- ny kunnskap om hvor avfall fra reise
- planlegging og utvikling av info og innsamlings ordning ruralt og ved returpunkter i naturen
- info om våre ordninger!

25 studenter fra NTNU har designet i søppelbøtter tilpasset verdensarv og

DESTINASJON
RØROS

Roros is a popular location for movies. Winter episodes of Pippi Longstocking were shot here and Jane Fonda (A Doll's House) was filmed here.

Sykkel prosjekt og fokus for regionen vår

Fjellsykling i verdensarven

Det åpne, vide fjellandskapet i Røros og Circumferensen egner seg svært godt for sykling. 333 års gruvedrift har etterlatt seg utallige veier og stier og det finnes et mylder av fine bygde- og seterveier som er lite trafikkert i regionen.

Vi er unike på kombinasjonen fjellsykling i kulturarvområder!

Stisykling og ferdsel kan være med å ivareta gamle stier og veier, og man kan unngå slitasje der man ikke ønsker det.

Styre ferdsel med kart og skilting.

Merkede løyper i Røros

- Med gradering
- Lengde
- Tavler fra Røros sentrum

Storwartz og Olavsgruva

Løypegradering/ Pista ratinge

KULDEKAT
Kartet på skiltet finnes du i gratisappen Komusskart.
Appen er tilgjengelig i Appstore og på Google play.
The map on the sign can be found in the free app Komusskart.
The app is available in the Appstore and on Google play.

● Du står her. Turforelag i området. You are here. Suggested trails in the area:

1. Storwartz - Røros	10,1 km	8. Erlia	14,7 km
2. Storwartz - Vintervollen	7,0 km	9. Røros	4,0 km
3. Storwartz - Aursunden	5,0 km	10. Storwartz - Erlia	3,7 km
4. Storwartz - Tykkvollen	4,0 km		
5. Olavsgruva - Bekkosen	25,0 km		
6. Olavsgruva	6,0 km		
7. Storwartz - Hittersjøen	5,5 km		

Kulturminner / Cultural monuments

Se markeringer på kartet / See the markings on the map

- A** Øvre Storwartz
- B** Sentrum i Circumferensen
- C** Nedre Storwartz
- D** Olavsgruva
- E** Gamle Skokkinnel gruve

Guida dag selv i våre kulturminner via QR-koden. God tur!
You can find more extensive information about the cultural monuments using the QR code on your cell phone.
Happy trails!

Storwartz og Olavsgruva - i bergmennens fotspor

Kobberfjernet ved Storwartz ble gjort i 1645. Sagnet forteller at jegeren Hans Olsen Aasen fant malen da han var på reinsjakt i området. Året etter signerte kong Christian IV privilegiebrevet som ga Røros Kobberverk enerett til å utnytte alle ressurser; mineraler, skog, vassdrag og arbeidskraft i Circumferensen – en sirkel med radius på fire gamle norske mil og med sentrum på Storwartz.

I Storwartz-fellet var det sammenhengende virksomhet fram til 1972 da drifta ved Olavsgruva ble nedlagt. Kobberverket gikk konkurs i 1977. Gruveområdet har mange kulturminner som forteller om en lang og viktig epoke i norsk industrihistorie. På Øvre og Nedre Storwartz og ved Olavsgruva er det bergveier, gruvinganger, dammer og vassrenner, brakker, fotasjonsanlegg og taubaner. Hele området er i dag en del av verdensarven Røros bergstad og Circumferensen.

Fra bygdene rundt gruveljølet går det et nettverk av stier og ferdselsårer som gruvearbeiderne brukte. I deres fotspor er det fint å vandre, sykle eller gå på ski inn i de kulturhistoriske områdene. Landskapet er åpent og værhardt og byr på rike natur- og kulturopplevelser.

Rørosområdet Olavsgruva er vintersjettegruve, og i museumbygringen formidles arbeiderhistorie, bergveikahistorie og geologi.

The Storwartz and Olavsgruva Mines – follow a miner's footsteps

Copper was found at Storwartz in 1645. As the story goes, a hunter named Hans Olsen Aasen found ore when he was hunting reindeer in the area. The following year Christian IV signed a Letter of Privilege granting the Røros Copper Works exclusive rights to exploit all the resources it found; minerals, forest, watercourses and land in the Circumference, which was an area with a radius of four old Norwegian miles (4 x 11295 meters or 4 x 37000 feet) centred at the Storwartz mines.

Storwartz continued operations until 1972 when the final mine at Olavsgruva was closed. The copper works entered bankruptcy in 1977. The mining sites are teeming with cultural monuments that provide us with information about an important epoch in the history of Norwegian industry. The mines at Øvre and Nedre Storwartz and at Olavsgruva have rock dumps, entry shafts, reservoirs and water chutes, work barracks, flotation plants and cableways.

There is an extensive network of trails and roads used by miners connecting the communities in the area. Walking, skiing or bicycling in their footsteps is a pleasure to visit the cultural and historical sites in the area. The landscape is exposed and rugged and offers rich nature and cultural experiences.

The mine shaft at Olavsgruva can be visited through the Røros Museum. The museum tells the story of mining history, workers and geology.

Fri ferdsel under ansvar

Frifluttsloven gir deg rett til ferdsel – under ansvar.
Det er ditt ansvar å ta hensyn til naturmiljøet, natur, dyreliv og næringsutøvelse.
Forlat naturen slik du ønsker å finne den!

Ta hensyn til andre som bruker naturen:

I sommermånedene er det dyr på beite. Ta hensyn og respektér bløtdyrvegetning!

Ta også hensyn til alle øyeblikk og vindstøt (brake, damme, etc.)

Røros kommune har etablert Byggesynet og Røros Tur- og Løypeforening for det operative ansvaret. Du vedtvedts fra om telt eller beboer for vedtvedts på telefon 72 41 94 00. Sli mittan løype del gleder.

Enjoy nature, but be responsible!

The Norwegian Outdoor Recreation Act states that everyone has the right to passage and access to freely, as long as you act responsibly. Showing respect for the cultural monuments, nature, fauna and local businesses is your responsibility. Leave nature as you found it!

Be considerate of others who visit natural areas

There are animals grazing in the pastures throughout the summer. Remember that your pet must not be on a leash! Remember that hares and rabbits are using the same areas. The Municipality of Røros has set up a network of trails, and the Røros Hiking and Biking Association, charge of naming and maintaining the trails. You can notify the association if you find things that are not in the need maintenance by telephone: 72 41 94 00. Please let us know which trail you are on.

Kulturminner – info på 3 språk

Mer informasjon

Malmplassområdet

Malmplassen på Røros var kjerneområdet for Røros Kobberverks virkso... >

Storwartz gruveområde

Storwartzfeltet er et gruveområde som ligger ca. 10 km nordøst fra Røro... >

Nordgruvefeltet

Drifta i Nordgruvefeltet startet med Arvedals gruve i 1657, og her kom fl... >

Femundshytta

Femundshytta var i drift fra 1743 til 1822. Hyttedrifta krevde enorme me... >

Vinterleden

Vinterleden var en av de mest trafikkerte ferdselsårene mellom Sverige,... >

Mer informasjon

Kongens gruve

I 1735 ble det gjort malmfunn i fjellet ovafor den nedlagte Arvedalsgruva... >

Muggruva

Muggruva er den nordligste av gruvene i Nordgruvefeltet. Gruva lå så vid... >

Christianus Sextus gruve

I 1723 startet drifta ved Christianus Sextus gruve, opprinnelig kalt Sandkj... >

Rødalen gruve

Rødalen gruve, eller Røsjøgruva, ble oppdaget i 1918 ved diamantboring... >

Fjellsjøgruva

Fjellsjøgruva ligger på Varvolla-eiendommene ved Store Fjellsjø, ca. 3,5... >

Lergrubakken gruve

Lergrubakken ligger ca. 2 km sør for Kongens gruve. Det ble satt i gang... >

Kart for sti og løyper i verdensarven

- Aktiv ferie
- Lokalmatopplevelser
- Historie og kultur

- Gir gjesten en helhetlig
opplevelse

VÅRT FELLES GODE VERTSKAP

er alltid viktig – og ikke minst på vårt store arrangementer

- Norges kulturkommune

4 år på rad – 2012–2013 – 2014 - 2015

-Store ringvirkninger

**SUSTAINABLE
DESTINATION**

**Merket Bærekraftig Reisemål 2013
Skal merkes nå i april 2016**

DESTINASJON
ROROS

Sammen mot Merket for bærekraft - gode bidrag og god jobb over år...

- Kommunen med flere etater
- Fylkeskommune – Fylkesmannen – Rørosmuseet – Røros E-verket – FIAS renholdsselskap - transportører (buss, tog, fly) har alle bidratt kraftig
- Gjesteundersøkelse – 41 % ga respons!
- Befolkningen og medlemsbedriftene - over 3000 bidragstimer!

Å jobbe mot merket ga oss enda mer kunnskap om hverandre –
og flere muligheter til å tenke helhet!

PRESTISJETUNG INTERNASJONAL REISELIVSPRIS TIL DESTINASJON RØROS

Destinasjon Røros vant den høythengende prisen for Best Destination, Virgin Holidays Responsible Tourism Award.

Første gang en norsk destinasjon var nominert til prisen.

JURYENS BEGRUNNELSE:

"Denne tidligere gruvebyen i Norge kom på UNESCOs verdensarvliste i 1980, men har vært en turistdestinasjon i over 85 år. Den lille byen med 3700 innbyggere tiltrekker seg over en million besøkende hvert år. Byen tar vare på sitt særpreg gjennom et lokalkunnskapsprogram som involverer mer enn 90 bedrifter. kortreist mat og mye mer."

DESTINASJON
RØROS

NY GLOBAL REISELIVSPRIS TIL DESTINASJON RØROS

Destinasjon Røros til topps i Tourism for Tomorrow, i kategorien Destination Stewardship under World Travel & Tourism Councils (WTTC) Global Summit i Tokyo - som eneste europeiske kandidat!

Tourism for Tomorrow løfter frem de aller fremste aktørene på best practice innen bærekraftig reiselivsutvikling og regnes for å være blant de aller gjeveste i industrien.

Juryen begrunner tildelingen av prisen med Destinasjon Røros' arbeid med et bærekraftig reiselivsutviklingsprogram som tar opp i seg både sosiale, kulturelle, miljømessige og økonomiske forhold for de mange ulike aktørene innen reiseliv i regionen.

De andre finalistene er Misool Eco Resort, Indonesia og Tanabe City, Japan.

DESTINASJON
RØROS

WORLD TRAVEL & TOURISM COUNCIL
Tourism for Tomorrow
AWARDS 2012 - WINNER

NATIONAL GEOGRAPHIC TRAVELER

WORLD LEGACY AWARDS

Finalen sammen med
 TRAVEL OREGON
 UNITED STATES

&

BURREN AND
 CLIFFS OF MOHER
 GEOPARK
 IRELAND

DESTINATION RØROS
 NORWAY

With its designation as a UNESCO World Heritage site in 1980, Destination Røros works to protect and preserve the historic mining town of Røros, while creating a thriving, authentic, living community today. With over one million tourists annually, Destination Røros collaborates with more than 200 local businesses to encourage cooperation and careful planning for tourism development, ensuring that sustainable tourism principles remain at the core of the strategy for growth, particularly promoting local businesses, such as small food producers and locally based tour operators focused on the community's history and culture. With the founding of partner company VisitRørosAS in 2012, they have worked to expand the concept of destination stewardship across all of Norway, serving as a model for other communities to follow.

SAMARBEID MED VISIT TRONDHEIM?

Trondheim og Røros representerer Trøndelags sterkeste merkevarer, og det synes å være flere synergieffekter ved et tettere samarbeid og deling av ressursene. Man antar blant annet:

- Mer effektiv administrasjon vil frigi midler til å løse kjerneoppgaver
- Deling av kompetanse vil styrke begge parter. Selskapene har ulike styrker, og vil kunne utfylle hverandre. Dette vil igjen gi medlemsbedriftene et bedre tilbud.
- Et større kompetansemiljø vil kunne bidra til å gjøre selskapene enda mer attraktive som arbeidsplass.

Oppsummering

- Uten trehusbebyggelsen og verdensarven så hadde ikke Røros vært det det er i dag.
- Vern, kulturarv, utvikling og turisme er alle avhengig av hverandre
- Samarbeid og felles forståelse er kjernen til suksess.